

Natura 2000 fenntartási terv

Hármas-Körös kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUKM20017)

Készítette:
Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

Partner:
CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

2016

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUKM20017 Hármaskörös kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUKM20017 Hármaskörös Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, a földművelésügyi miniszter megbízásából, jóváhagyta:

Dr. Rácz András

környezetügyért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2018. május 2.

Tartalomjegyzék

1. A terület azonosító adatai	1
1.1. Név	1
1.2. Azonosító kód	1
1.3. Kiterjedés	1
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	1
1.5. Érintett települések	2
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	2
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	2
3. Kezelési feladatok meghatározása	17
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	17
3.2. Kezelési javaslatok	18
3.2.1. Élőhelyek kezelése	18
3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok.....	18
3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok	19
3.2.1.2.1. KE1 kezelési egység.....	19
3.2.1.2.2. KE2 kezelési egység.....	22
3.2.1.2.3. KE3 kezelési egység.....	32
3.2.1.2.4. KE4 kezelési egység.....	36
3.2.1.2.5. KE5 kezelési egység.....	39
3.2.1.2.6. KE6 kezelési egység.....	42
3.2.1.2.7. KE7 kezelési egység.....	46
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés	49
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	50
3.2.4. Kutatás, monitorozás	50
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében.....	50
3.3.1. Agrártámogatások	50
3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer	50
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer.....	51
3.3.2. Pályázati források.....	52
3.3.3. Egyéb.....	53
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	53
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	53
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	53
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	55

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Hármas-Körös kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület. A tervezési terület áttekintő térképét az 1. számú térkép melléklet tartalmazza.

1.2. Azonosító kód

HUKM20017

1.3. Kiterjedés

7818,24 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok és fajok a hivatalos Natura 2000 adatbázis (Standard Data Form, SDF) 2015-ös állapota alapján kerülnek felsorolásra. Az adatbázis megtalálható a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságon.

Élőhelyek:

Élőhelytípus neve	Élőhelytípus kódja
<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei	6440
Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)*	91E0
Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	3150
Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel	3270
Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	3130

*kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus

Állatfajok:

Faj neve	Faj kódja
Balin (<i>Aspius aspius</i>)	1130
Halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>)	1124
Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	1220
Tavi denevér (<i>Myotis dasycneme</i>)	1318
Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	1355
Tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)	1032
Skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	1086
Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)	1060
Garda (<i>Pelecus cultratus</i>)	2522
Szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	1134
Réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>)	1145

Vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>)	1149
Törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>)	1146
Széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>)	2555
Selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>)	1157
Magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)	1159
Dunai tarajosgőte (<i>Triturus dobrogicus</i>)	1993
Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	1188

1.5. Érintett települések

Békés megye:

Békésszentandrás, Csárdaszállás, Gyomaendrőd, Köröstarcsa, Szarvas

Csongrád megye:

Nagytőke, Szentés

Jász-Nagykun-Szolnok megye:

Kunszentmárton, Mesterszállás, Mezőtúr, Öcsöd, Szelevény, Tiszaföldvár

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Átfedő Natura 2000 terület: nincs

Országos jelentőségű védett természeti területek: Körös-Maros Nemzeti Park (KMNP) Körös-ártér – 6578 ha, az átfedő terület nagysága 6578 ha; védetté nyilvánító jogszabály száma: 3/1997. (I.8.) KTM rendelet

Országos Ökológiai Hálózattal való érintettség: 7818,24 ha ökológiai folyosó

1.7. Tervezési és egyéb előírások

- Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
- Békés megye megyei területrendezési terve (11/2012. (VI.27.) önkormányzati rendelettel módosított 15/2005. (X.7.) KT. sz. rendelet)
- A tervezési területen az alábbi települések rendelkeznek hatályos, elfogadott településrendezési tervvel és Helyi Építési Szabályzattal:

Békés megye:

Békésszentandrás településrendezési terve: 3/2005. (II.1.) rend.

Csárdaszállás településrendezési terve: 4/2007. (IV.11.) rend.

Gyomaendrőd településrendezési terve: 23/2011. (VI.30.) rend.

Köröstarcsa településrendezési terve: 11/2007. (VI.8.) rend.

Szarvas településrendezési terve: 19/2006. (V.29.) rend.

Csongrád megye:

Nagytóke településrendezési terve: 6/2008. (II.28.) rend.

Szentes településrendezési terve: 5/2009. (III.9.) rend.

Jász-Nagykun-Szolnok megye:

Kunszentmárton településrendezési terve: 36/2009. (XII.11.) rend.

Mesterszállás településrendezési terve: 3/2006. (III.31.) rend.

Mezőtúr településrendezési terve: 2/2004. (II.6.) rend.

Öcsöd településrendezési terve: 18/2006. (IX.25.) rend.

Szelevény településrendezési terve: 7/2003. (XI.23.) rend.

Tiszaföldvár településrendezési terve: 28/2009.IX.29) rend.

- A vadgazdálkodási üzemtervek az alábbiak:

Szentesi Hubertus Vadásztársaság (06-802220-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Mentett-Réti Vadásztársaság (06-802210-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Szabadság Vadásztársaság Öcsöd (16-755410-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Körös Vadásztársaság Kunszentmárton (16-755310-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Kisréti Vadásztársaság Gyomaendrőd (04-950921-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Fazekasi Vadásztársaság Gyomaendrőd (04-950931-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Széchenyi Vadásztársaság Gyomaendrőd (04-951010-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Körösmenti Vadásztársaság Gyomaendrőd (04-950510-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Táncsics Vadásztársaság Szarvas (04-952010-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Tessedik Vadásztársaság Békésszentandrás (04-951910-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Arborétum Vadásztársaság Szarvas (04-952710-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Fekete István Vadásztársaság Mezőtúr (16-754520-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Mester Vadásztársaság Mesterszállás (16-754710-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Szelevény-Csépa Vadásztársaság (16-755210-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Türtői Gazdák Vadásztársaság (16-754510-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Köröstarcsai Földtulajdonosok Vadásztársaság (04-951110-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

Dózsa Vadásztársaság (04-754810-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, érvényesség: 2017

- Országos vízgyűjtő-gazdálkodási terv (1155/2016. (III.31.) Korm. határozat)

- A tervezési területre a 2-16 Hármas-Körös alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve vonatkozik

- A tervezési terület halgazdálkodási víztereire vonatkozó halgazdálkodási tervek jóváhagyása folyamatban van.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód (új)	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kicsi)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A03.03	Kaszálás felhagyása/hiánya	L	5	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) A kaszálás hiánya az élőhelyek avarosodásához vezet, a gyepek gyomosodnak, cserjésednek, átalakul a fajkészlet, az inváziós fajok könnyebben terjednek.
A04.03	Pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	M	74	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) A legeltetés hiányában az élőhelyek degradálódnak, gyomosodnak, cserjésednek, átalakul a fajkészletük, az inváziós fajok könnyebben terjednek.
A07	Biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	4	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte

				<p>(<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>) A vegyszerek használata az élőhelyek gyomosodását, az ott előforduló fajok esetleges pusztulását okozza. A szántók környéki csatornába, kisvizes élőhelyekre, holtágakba, a folyóba bemosódó vegyszerek az ott előforduló fajok pusztulását okozhatják.</p>
A08	Trágyázás	M	3	<p><i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) A trágyázás a túlzott szerves anyag terhelés révén az élőhelyek gyomosodását okozza.</p>
B02.02	Nevelő vágások és egyéb tisztítások	M	10	<p>enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0)</p>

				Nevelő vágások során sokszor az elegy fafajokat szedik ki, vagy ritkítják, ami az erdők fajdiverzitásának, természetességének csökkenését eredményezi.
B02.04	Lábonálló és/vagy elfekvő holt faanyag eltávolítása	M	8	enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0), tavi denevér (<i>Myotis dasycneme</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) A holtfa eltávolítása az erdők természetességének csökkenését eredményezi, illetve a skarlátbogár és a tavi denevér számára alkalmas élőhelyek megszűnését jelenti.
D01.02	Autópályák, autótutak, fő- és mellékutak	L	10	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>) Új utak építése, vagy a meglévők felújítása az élőhelyek károsodását, megsemmisülését okozza, a közlekedő gépjárművek sok állatot eltaposnak.
E01	Városi környezet, lakóterület	M	10	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak

				<p><i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)</p> <p>Elsősorban a mentett oldali holtágak partja sokszor teljesen beépített terület. Az itteni lakók, nyaralók, horgászok jelenléte, tevékenysége hatással van a vízhez szorosan kötődő fajok élettevékenységére.</p>
E03	Szemét, hulladék	M	100	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130),</p>

				természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) Az illegális hulladék lerakás az élőhelyek degradációját, gyomosodását okozza.
F02.03	Szabadidős halfogás	M	6	balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>) A horgászok tevékenységük során esetleges szemtelésükkel szennyezik környezetüket. Előfordulhat, hogy védett halfajokat fognak ki illegálisan.
F03.01.01	Vad károkozása	M	5	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek

				<p>mocsárrétjei (6440), enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0) Lokálisan az élőhelyek károsodását, gyomosodását okozza, a fajkészlet átalakul, könnyebben telepednek meg inváziós fajok.</p>
H01	Felszíni vizek szennyezése	M	13	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>),</p>

				törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>) Részben a mezőgazdasági, részben a rekreációs tevékenységből adódóan a felszíni vizekbe bejutó szennyeződések az ott előforduló fajok pusztulását okozhatják.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	100	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0) Az inváziós fajok átalakítják az élőhelyek szerkezetét, agresszív terjedésükkel kiszorítják az őshonos fajokat.
J02.05	Hidrológiai viszonyok módosítása	H	100	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion</i>

			<p><i>rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőrös (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)</p> <p>A gyepes élőhelyek szerkezete megfelelő vízellátottság hiányában átalakul, a fajkészlet megváltozik. A folyón létesült vízlépcső drasztikusan megváltoztatja a vízáramlási viszonyokat, a duzzasztott szakasz állóvízi jelleget ölt, a duzzasztás alatti</p>
--	--	--	--

				szakaszon sokszor extrém alacsony a vízállás. Ez minden vízhez kötődő jelölő faj számára kedvezőtlen.
M01	Abiotikus viszonyokban a klímaváltozás hatására bekövetkező változások	H	100	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó</p>

				<p>(<i>Zingel zingel</i>) A klímaváltozás által befolyásolt abiotikus folyamatok, különösen a kiszáradás érzékenyen érintenek egyes hullámtéri holtágakat, közülük sokan vizes élőhelyként gyakorlatilag már nem funkcionálnak. A kiszáradás érinti az erdős, gyepes élőhelyeket is, ahol a csökkent vízellátottság hatására a természetes élőhelyek szerkezete megváltozik, gyomosodás indul be. Mindez együtt jár a biotikus tényezők helyzetének kedvezőtlen változásaival, többek között a jelölő élőhelyek és fajok élőhelyi feltételeinek csökkenésével.</p>
J02.11	Feliszapolódási arányváltozások, kikotort mederanyag elhelyezés	H	90	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>) Mind a folyó főmedrét, mind a hullámtéri</p>

				vízállásokat (holtágak, holtág végek, kubikok) érinti, közülük sokan mára feltöltődtek, szárazföldi növények nőttek be őket, vizes élőhelyként gyakorlatilag már nem funkcionálnak.
--	--	--	--	---

A tervezési területre kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Kód (új)	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kicsi)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A07	Biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	100	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szívárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus</i></p>

				<p><i>schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>) A vegyszerek használata az élőhelyek gyomosodását, az ott előforduló fajok esetleges pusztulását okozza. A szántók környéki csatornába, kisvízes élőhelyekre, holtágakba, a folyóba bemosódó vegyszerek az ott előforduló fajok pusztulását okozhatják.</p>
A08	Trágyázás	M	100	<p><i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) A trágyázás a túlzott szerves anyag terhelés révén az élőhelyek gyomosodását okozza.</p>
E01	Városi környezet, lakóterület	M	100	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio</i></p>

				<p><i>albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>) Elsősorban a mentett oldali holtágak partja sokszor teljesen beépített terület. Az itteni lakók, nyaralók, horgászok jelenléte, tevékenysége hatással van a vízhez szorosan kötődő fajok élettevékenységére.</p>
H01	Felszíni vizek szennyezése	M	100	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>), széles durbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>), selymes durbincs (<i>Gymnocephalus schraetzer</i>), garda (<i>Pelecus cultratus</i>), törpecsík (<i>Sabanejewia aurata</i>), magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>) Részben a mezőgazdasági,</p>

				részben a rekreációs tevékenységből adódóan a felszíni vizekbe bejutó szennyezések az ott előforduló fajok pusztulását okozhatják.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	100	<p>Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval (3130), természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0)</p> <p>Az inváziós fajok átalakítják az élőhelyek szerkezetét, agresszív terjedésükkel kiszorítják az őshonos fajokat.</p>

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A területen a fő célkitűzés a jelölő élőhelytípusok, így a természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150), az iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri* és részben *Bidention* növényzettel (3270), a *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) és az enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0) élőhelytípusok megőrzése és természetességének növelése, illetve a jelölő fajok, különösen a tompa folyamkagyló (*Unio crassus*), a tavi denevér (*Myotis dasycneme*), a vidra (*Lutra lutra*), a mocsári teknős (*Emys orbicularis*), a balin (*Aspius aspius*), a halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), a szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), a vágócsík (*Cobitis taenia*), a réti csík (*Misgurnus fossilis*) és a széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*) populációinak megőrzése.

További célkitűzés a területen a jelölő élőhelytípusok lehetséges mértékű élőhely-rehabilitációja.

A fenti célkitűzéseket a gyepterületek és a vizes élőhelyek esetében megfelelő módon végzett aktív élőhely kezeléssel (kaszálás, legeltetés), valamint az inváziós fajok visszaszorításával lehet elérni. Az élőhelyek rehabilitációja a szántóföldek erdősítésével és visszagyepesedésével valósulhat meg.

A puhafás ligeterdők esetében a célkitűzéseket az inváziós fajok visszaszorításával, az elegyfajokban lehetőségekhez mérten minél gazdagabb, kiegyenlített korosztály-eloszlású, az élőhelytípusra jellemző őshonos fajokból álló erdőszerkezet kialakításával, a vágásérettségi kor emelésével, természetközeli erdőkezelési eljárások bevezetésével lehet elérni. Az erdők esetében az őshonos állományok területi arányának fokozatos növelésével érhető el a rehabilitáció.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet 4. § 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában valósulhat meg. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

A fenntartási tervben szereplő kezelési javaslatok meghatározása kezelési egységenként történik. Egy kezelési egységbe az élőhelyvédelmi vagy fajvédelmi szempontból hasonlóan kezelt területek tartoznak. A kezelési egységek élőhelytípusok alapján kerültek meghatározásra, az élőhelytípusok leírása az ÁNÉR2011 (Általános Nemzeti Élőhelyosztályozási Rendszer 2011-es verziója) szerint történt. A kezelési egységek határa nem feltétlenül követi az ingatlan-nyilvántartási határokat, mivel sok esetben a nyilvántartott és a valós területhasználat eltér. A tervezési területen hét kezelési egység került lehatárolásra, melyek áttekintő térképét a 2. számú térkép melléklet ábrázolja.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok

A tervezési területen sok földút található, ezek nagy része nincs karbantartva. Csapadékos időszakban gépjárművel történő közlekedésre nem csak a meglévő földutak nyomvonalát használják, hanem a sáros, összeszabdalt részeken kerülgetve a földút melletti területekre is ráhajtanak, gyepterületek esetében ezzel az élőhelyek károsodását okozva. Ezért fontos a már meglévő földutak folyamatos karbantartása, csak a meglévő nyomvonalak használata.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok

3.2.1.2.1. KE1 kezelési egység

A) Kezelési egység meghatározása:

Ide tartozik a folyó főmedre. Az érintett területek kiterjedése: 450 ha.

B) Kezelési egység megfeleltetése/A kezelési egységbe tartozó élőhelytípusok:

a) Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

Ac - álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete

OF - magaskórós ruderális gyomnövényzet

P2c - idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok

U8 - folyóvizek

U9 - állóvizek

b) Az alábbi Natura 2000 élőhelyek tartoznak ide:

3150 - Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel

3270 - Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri* és részben *Bidention* növényzettel

C) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

a) Vadgazdálkodás:

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

b) Vízgazdálkodás:

A tervezési terület a 2-16 Hármás-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a Dögös-Kákafoki-főcsatornát és a Kurcát (önálló tervezési terület, területkód: HUKM20031), valamint a Hármás-Köröst.

A 2-16 Hármás-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: 1.1, 1.2, 2, 2.1, 2.4, 4a.2, 5.1.2, 6.2, 6.3a, 6.3b, 6.4, 6.5, 6.6, 6.9a, 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.13, 7.1, 14.1, 14.2, 17.1, 21.4, 23.1, 23.2, 23.4, 27.1, 27.2, 29.2, 30, 30.2, 31.2, 34.

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (kapacitás növelés, technológia fejlesztés, rekonstrukció), a felszíni befogadóra vonatkozó határértékek betartásával.
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése.

2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken.
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió).
4a.2	Üledék szennyezettségének csökkentése, megszüntetése, vízfolyásokban és állóvizekben.
5.1.2	A duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával.
6.2	A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása.
6.3a	Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása.
6.3b	A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével.
6.4	Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja.
6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében.
6.6	Mederben található, funkcióját veszített létesítmények bontása, a környezet jó ökológiai állapotának illetve potenciáljának fokozatos elérése.
6.9a	Mederszint emelés fenékgáttakkal és fenékbordákkal, a közöttük lévő meder eliszapoltatásával.
6.12.1	Mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely.
6.12.2	Kompenzációs hullámtéri erdősítés áramlási holtterben.
6.12.3	Mederben lévő létesítmények átépítése, karbantartása, beleértve a természetközeli megoldások, anyagok alkalmazását.
6.13	Hajózás adaptációja a folyó vagy állóvíz adottságaihoz.
7.1	A belvízelvezető rendszer módosítása.
7.2	Az öntözőrendszer módosítása.
14.1	Kutatás, fejlesztés, innováció.
14.2	Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése.
16.	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése.
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával.
21.4	Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése.
23.1	Belterületi vízvisszatartási lehetőségek megteremtése, épületekről (zöld tető, ciszterna), ingatlanokról és közterületekről (záportározó medencék, tavak).
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.
23.4	Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbolszerűen kiszélesített szakaszokon.

27.1.	Energiatermelésre használt, elsőbbségi anyagot nem tartalmazó termálvizek kezelésének továbbfejlesztése.
27.2	Fürdésre és gyógyászatra használt termálvizek kezelése.
29.2	Állattartó telepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján.
30.	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt.
30.2	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező, homokfogó, olajfogó).
31.2	Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása.
34.	Károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül.

D) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A KE1 kezelési egység vonatkozásában nincsenek kötelezően betartandó előírások.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Önkéntes előírás-javaslat megnevezése
V01	A területen a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.

E) Élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A KE1 kezelési egység vonatkozásában nincsenek élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok.

F) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó területeken található természetes társulások érzékenyek a vegyszeres terhelésre, ezért a vegyszerhasználatot minimálisra kell csökkenteni, csak akkor lehet alkalmazni, ha elkerülhetetlen, mint egyes inváziós fajok irtásánál.

A folyóban élő idegenhonos halfajok kiszorítják az őshonos halfajokat, ezért a lehetőségekhez mérten vissza kell szorítani az idegenhonos halakat és újabb állományokat nem szabad betelepíteni.

A vízlépcső és hallépcső megfelelő működtetése, a túlzott duzzasztás elkerülése rendkívül fontos a folyóvízhez kötődő őshonos fajok populációinak fenntartása szempontjából. A duzzasztás következtében a duzzasztott szakaszon lecsökken a vízáramlás sebessége, a folyó állóvízi jellegűt, ami az áramlásokkedvelő halfajok számára kedvezőtlen életteret teremt, az állóvízi viszonyokat kedvelő halfajok kerülnek előtérbe. Ugyanez igaz a mederhez közvetlenül kötődő növényzetre is. A duzzasztás alatti szakaszon elsősorban

kisvízes időszakban extrém alacsony is lehet a vízszint, ami számos faj számára kedvezőtlen élőhely átalakulást eredményez.

3.2.1.2.2. KE2 kezelési egység

A) Kezelési egység meghatározása:

Holtágak és kubikok tartoznak ebbe a kezelési egységbe, amelyek a benövényesedés különböző stádiumában vannak, a nyílt vizektől, hinarasoktól a mocsári-vízparti növényzettel borított élőhelyekig. Bekerültek a kezelési egységbe a holtágak, kubikok közvetlen környezetében található, vagy kis foltként beékelődő őshonos és tájidegen kisebb facsoportok is. Az érintett területek kiterjedése: 569 ha.

B) Kezelési egység megfeleltetése/A kezelési egységbe tartozó élőhelytípusok:

a) Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

- Ac - álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete
- B1a - nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
- B2 - harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet
- B3 - vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak
- B5 - nem zsombékoló magassásrétek
- B6 - zsiókás, kötő kákás és nádas szikes vizű mocsarak
- D6 - ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet
- I1 - nedves felszínek természetes pionír növényzete
- OA - jellegtelen fátlan vizes élőhely
- OB - jellegtelen üde gyepek
- OD - lágyszárú özönfajok állományai
- J4 - fűz-nyár ártéri erdők
- RA - őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RC - őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
- S6 - nem őshonos fajok spontán állományai
- S7 - nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

b) Az alábbi Natura 2000 élőhelyek tartoznak ide:

- 3150 - Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
- 3270 - Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri* és részben *Bidention* növényzettel
- 6430 - Üde, tápanyaggazdag magaskórósok
- 6440 – *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei
- 91E0 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

C) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

a) Vadgazdálkodás:

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

b) Vízgazdálkodás:

A tervezési terület a 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a Dögös-Kákafoki-főcsatornát és a Kurcát (önálló tervezési terület, területkód: HUKM20031), valamint a Hármas-Köröst.

A 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: 1.1, 1.2, 2, 2.1, 2.4, 4a.2, 5.1.2, 6.2, 6.3a, 6.3b, 6.4, 6.5, 6.6, 6.9a, 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.13, 7.1, 14.1, 14.2, 17.1, 21.4, 23.1, 23.2, 23.4, 27.1, 27.2, 29.2, 30, 30.2, 31.2, 34.

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (kapacitás növelés, technológia fejlesztés, rekonstrukció), a felszíni befogadóra vonatkozó határértékek betartásával.
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése.
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken.
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió).
4a.2	Üledék szennyezettségének csökkentése, megszüntetése, vízfolyásokban és állóvizekben.
5.1.2	A duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával.
6.2	A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása.
6.3a	Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása.
6.3b	A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével.
6.4	Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja.
6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében.
6.6	Mederben található, funkcióját veszített létesítmények bontása, a környezet jó ökológiai állapotának illetve potenciáljának fokozatos elérése.
6.9a	Mederszint emelés fenékgáttakkal és fenékbordákkal, a közöttük lévő meder eliszapoltatásával.
6.12.1	Mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely.
6.12.2	Kompenzációs hullámtéri erdősítés áramlási holtterben.
6.12.3	Mederben lévő létesítmények átépítése, karbantartása, beleértve a természetközeli megoldások, anyagok alkalmazását.

6.13	Hajózás adaptációja a folyó vagy állóvíz adottságaihoz.
7.1	A belvízelvezető rendszer módosítása.
7.2	Az öntözőrendszer módosítása.
14.1	Kutatás, fejlesztés, innováció.
14.2	Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése.
16.	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése.
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával.
21.4	Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése.
23.1	Belterületi vízvisszatartási lehetőségek megteremtése, épületekről (zöld tető, ciszterna), ingatlanokról és közterületekről (záportározó medencék, tavak).
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.
23.4	Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbolszerűen kiszélesített szakaszokon.
27.1.	Energiatermelésre használt, elsőbbségi anyagot nem tartalmazó termálvizek kezelésének továbbfejlesztése.
27.2	Fürdésre és gyógyászatra használt termálvizek kezelése.
29.2	Állattartó telepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján.
30.	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt.
30.2	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező, homokfogó, olajfogó).
31.2	Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása.
34.	Károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül.

1. Név: Iriszlói Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 11,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól és a Hármaskörös árvizeitől függően. „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: ATIVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

2. Név: Malomzugi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 8,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól és a Hármas-Körös árvizeitől függően. „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: ATIVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

3. Név: Brenazugi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 4,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól és a Hármas-Körös árvizeitől függően. „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: ATIVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

4. Név: Kunszentmártoni Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 9,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól és vízjárástól (árhullám) függően mocsárfolt és vízállás (asztikus) alakul ki az élőhelyen.

Terület tulajdonosa/kezelője: Kunszentmárton Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖTIVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

5. Név: Gyigerzugi (Kungyalui) Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 34,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus). „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: KÖTIVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

6. Név: Özénzugyi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 15,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus). „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: KÖTIVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

7. Név: Siratói Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 28,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: KÖVIZIG

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

8. Név: Szarvas-Békésszentandrás Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 207,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Akvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: KÖVIZIG

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

9. Név: Aranyosi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 10,90 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus). „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)
- a mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével (6.3b)

10. Név: Borzai Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 8,50 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus). „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)
- a mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével (6.3b)

11. Név: Peresi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 165 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Akvatikus élőhely, az időjárástól függően jelentős vízállás és mocsárfolt (asztatikus) alakul ki az élőhelyen.

Terület tulajdonosa/kezelője: KÖVIZIG

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

12. Név: Kecskészügi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 5,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

13. Név: Bónomzügi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 15,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

14. Név: Soczózügi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 9,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)

- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

15. Név: Templomzugi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 10,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, artéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt (30)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

16. Név: Nagyfokzugi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 12,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: KÖVIZIG

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

17. Név: Kisfoki Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 3,00 ha

Terület jellege: Hullámtéri holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól és a Hármas-Körös árvizeitől függően változó kiterjedésű, időszakos vízborítás jellemző az élőhelyen (asztatikus). „Szentély” típusú holtág.

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

18. Név: Németzugi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 12,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, artéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

19. Név: Torzsási Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 9,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, artéri vizes élőhely (6.12.1)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

20. Név: Gyomai Siratói Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 15,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: KÖVIZIG

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

21. Név: Kecsegészugi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 8,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)

- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

22. Név: Danzugi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 11,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: Gyomaendrőd Város Önkormányzata, KÖVIZIG

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

23. Név: Félhalmi Holt-Körös

Átlagos területi kiterjedése: 40,00 ha

Terület jellege: Mentett oldali holt meder. Szemiakvatikus élőhely, az időjárástól függetlenül változó kiterjedésű, állandó vízborítás jellemző az élőhelyen (eusztatikus).

Terület tulajdonosa/kezelője: KÖVIZIG

Vízügyi kezelő: KÖVIZIG

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése (2)
- művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió) (2.4)
- a hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása (6.2)
- a duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával (5.1.2)
- károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül (34)
- halászati és horgászati tevékenység jó gyakorlatának megvalósítása (18.2)

D) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A KE2 kezelési egység vonatkozásában nincsenek kötelezően betartandó előírások.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Önkéntes előírás-javaslat megnevezése
V01	A területen a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem

	veszélyes minősítésű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V68	Mesterséges népesítés alkalmazása őshonos ragadozó és keszegfajok esetében.

E) Élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kód	Önkéntes előírás-javaslat megnevezése
V63	Élőhely-rekonstrukció.

Támogatandók azok a törekvések, amelyek a hullámtéri kubikrendszerek helyreállítását, illetve a feltöltődött holtágak rehabilitációját célozzák meg.

F) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó területeken található természetes társulások érzékenyek a vegyszeres terhelésre, ezért a vegyszerhasználatot minimálisra kell csökkenteni, csak akkor lehet alkalmazni, ha elkerülhetetlen, mint egyes inváziós fajok irtásánál.

A tervezési területen található holtágak egy része (mentett oldali) üdülő övezetben található. Ezeknél a holtágaknál vízminőségi szempontok miatt, illetve az ott előforduló őshonos növényzet és állatvilág fennmaradása érdekében fontos a mezőgazdasági és kommunális terhelések minimalizálása.

A hullámtéri holtágak a feltöltődés különböző stádiumában vannak. A feltöltődési folyamatban előrehaladottabb holtágak esetében a további kedvezőtlen folyamatok megakadályozhatók lennének, ha ezek a holtágak szabályozott módon összeköttetésben állnának a folyóval. Támogatandók azok az élőhely-rekonstrukciós beavatkozások, amelyek a holtágak rehabilitációját, ezzel pedig az azokhoz kötődő természetes növényzet és őshonos állatfajok populációinak növekedését célozzák meg.

3.2.1.2.3. KE3 kezelési egység

A) Kezelési egység meghatározása:

A kaszálással és/vagy legeltetéssel hasznosított vagy hasznosítandó gyepterületek tartoznak ide. Ide soroltuk a töltéseket, a fáslegelőket és a gyepvel benőtt kubikokat is. Ide kerültek továbbá a gyepekben található kisebb őshonos vagy tájidegen cserje- és facsoportok, kis mocsárfoltok. Az érintett területek kiterjedése: 3548 ha.

B) Kezelési egység megfeleltetése/A kezelési egységbe tartozó élőhelytípusok:

a) Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

Ac - álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete

B1a - nem tözegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

B2 - harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet

B3 - vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak

B5 - nem zsombékoló magassásrétek

D34 - mocsárrétek

D6 - ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet

F1b - cickórós puszták

F2 - szikes rétek

H5a - löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek

I1 - nedves felszínek természetes pionír növényzete
 J4 - fűz-nyár ártéri erdők
 OA - jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
 OB - jellegtelen üde gyepek
 OC - jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
 OF - magaskórós ruderalis gyomnövényzet
 OG - taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet
 P2c - idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok
 P45 - fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek
 RA - őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
 RB - őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
 RC - őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
 S6 - nem őshonos fafajok spontán állományai
 S7 - nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

b) Az alábbi Natura 2000 élőhelyek tartoznak ide:

1530 – Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
 3150 - Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
 3270 - Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri* és részben *Bidention* növényzettel
 6250 – Síksági pannon löszgyepek
 6430 - Üde, tápanyaggazdag magaskórósok
 6440 – *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei
 91E0 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

C) **Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:**

a) Vadgazdálkodás:

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

b) Vízgazdálkodás:

A tervezési terület a 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a Dögös-Kákafoki-főcsatornát és a Kurcát (önálló tervezési terület, területkód: HUKM20031), valamint a Hármas-Köröst.

A 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: 1.1, 1.2, 2, 2.1, 2.4, 4a.2, 5.1.2, 6.2, 6.3a, 6.3b, 6.4, 6.5, 6.6, 6.9a, 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.13, 7.1, 14.1, 14.2, 17.1, 21.4, 23.1, 23.2, 23.4, 27.1, 27.2, 29.2, 30, 30.2, 31.2, 34.

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (kapacitás növelés, technológia fejlesztés, rekonstrukció), a felszíni befogadóra

	vonatkozó határértékek betartásával.
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése.
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken.
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió).
4a.2	Üledék szennyezettségének csökkentése, megszüntetése, vízfolyásokban és állóvizekben.
5.1.2	A duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával.
6.2	A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása.
6.3a	Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása.
6.3b	A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével.
6.4	Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja.
6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében.
6.6	Mederben található, funkcióját veszített létesítmények bontása, a környezet jó ökológiai állapotának illetve potenciáljának fokozatos elérése.
6.9a	Mederszint emelés fenékgátakkal és fenékbordákkal, a közöttük lévő meder eliszapoltatásával.
6.12.1	Mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely.
6.12.2	Kompenzációs hullámtéri erdősítés áramlási holtterben.
6.12.3	Mederben lévő létesítmények átépítése, karbantartása, beleértve a természetközeli megoldások, anyagok alkalmazását.
6.13	Hajózás adaptációja a folyó vagy állóvíz adottságaihoz.
7.1	A belvízelvezető rendszer módosítása.
7.2	Az öntözőrendszer módosítása.
14.1	Kutatás, fejlesztés, innováció.
14.2	Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése.
16.	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése.
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával.
21.4	Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése.

23.1	Belterületi vízvisszatartási lehetőségek megteremtése, épületekről (zöld tető, ciszterna), ingatlanokról és közterületekről (záportározó medencék, tavak).
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.
23.4	Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbölszerűen kiszélesített szakaszokon.
27.1.	Energiatermelésre használt, elsőbbségi anyagot nem tartalmazó termálvizek kezelésének továbbfejlesztése.
27.2	Fürdésre és gyógyászatra használt termálvizek kezelése.
29.2	Állattartó telepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján.
30.	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt.
30.2	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező, homokfogó, olajfogó).
31.2	Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása.
34.	Károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül.

D) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Gyepterületek esetében a kötelezően betartandó előírások a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendeletben szerepelnek.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY27	Nem speciális növényvédőszer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepök cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY30	A természetes gyepökben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY41	Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 ÁE/ha.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
GY123	A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzése, vadak és legelő állatok elleni megvédésével biztosítani kell.
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyep) történő hasznosítása.

E) Élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A KE3 kezelési egység vonatkozásában nincsenek élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok.

F) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe gyepterületek tartoznak. E gyepek természetességének megőrzése érdekében kaszálással és/vagy legeltetéssel kell hasznosítani a területeket, azonban a túllegetetés kerülendő, ezért korlátozott a legeltetési sűrűség. A rendszeres kezelés megakadályozza a gyepek becserjésedését, befásodását, gyomosodását, az agresszív inváziós fajok terjedését. A gyepekben elszórtan található őshonos fa- és cserjefajok megőrzése fontos, mivel ezek élőhelyet nyújtanak sok faj számára.

3.2.1.2.4. KE4 kezelési egység

A) Kezelési egység meghatározása:

Urbanizált területek (utak, tanyák, stb.) tartoznak ide, illetve a beépített holtág partok. Az érintett területek kiterjedése: 87 ha.

B) Kezelési egység megfeleltetése/A kezelési egységbe tartozó élőhelytípusok:

a) Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

- Ac - álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete
- B1a - nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
- OC - jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- RA - őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- S1 - ültetett akácok
- S6 - nem őshonos fafajok spontán állományai
- S7 - nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok
- U10 - tanyák, családi gazdaságok
- U11 - út- és vasúthálózat
- U2 - kertvárosok, szabadidős létesítmények
- U3 - falvak, falu jellegű külvárosok
- U4 - telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók

b) Natura 2000 élőhelytípusok nem tartoznak a kezelési egységbe.

C) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

a) Vadgazdálkodás:

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

b) Vízgazdálkodás:

A tervezési terület a 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a Dögös-Kákafoki-főcsatornát és a Kurcát (önálló tervezési terület, területkód: HUKM20031), valamint a Hármas-Köröst.

A 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: 1.1, 1.2, 2, 2.1, 2.4, 4a.2, 5.1.2, 6.2, 6.3a, 6.3b, 6.4, 6.5, 6.6, 6.9a, 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.13, 7.1, 14.1, 14.2, 17.1, 21.4, 23.1, 23.2, 23.4, 27.1, 27.2, 29.2, 30, 30.2, 31.2, 34.

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (kapacitás növelés, technológia fejlesztés, rekonstrukció), a felszíni befogadóra vonatkozó határértékek betartásával.
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése.
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken.
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió).
4a.2	Üledék szennyezettségének csökkentése, megszüntetése, vízfolyásokban és állóvizekben.
5.1.2	A duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával.
6.2	A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása.
6.3a	Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása.
6.3b	A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével.
6.4	Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja.
6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében.
6.6	Mederben található, funkcióját veszített létesítmények bontása, a környezet jó ökológiai állapotának illetve potenciáljának fokozatos elérése.
6.9a	Mederszint emelés fenékgáttakkal és fenékbordákkal, a közöttük lévő meder eliszapoltatásával.
6.12.1	Mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely.
6.12.2	Kompenzációs hullámtéri erdősítés áramlási holtterben.
6.12.3	Mederben lévő létesítmények átépítése, karbantartása, beleértve a természetközeli megoldások, anyagok alkalmazását.

6.13	Hajózás adaptációja a folyó vagy állóvíz adottságaihoz.
7.1	A belvízelvezető rendszer módosítása.
7.2	Az öntözőrendszer módosítása.
14.1	Kutatás, fejlesztés, innováció.
14.2	Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése.
16.	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése.
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával.
21.4	Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése.
23.1	Belterületi vízvisszatartási lehetőségek megteremtése, épületekről (zöld tető, ciszterna), ingatlanokról és közterületekről (záportározó medencék, tavak).
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.
23.4	Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbolszerűen kiszélesített szakaszokon.
27.1.	Energiatermelésre használt, elsőbbségi anyagot nem tartalmazó termálvizek kezelésének továbbfejlesztése.
27.2	Fürdésre és gyógyászatra használt termálvizek kezelése.
29.2	Állattartó telepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján.
30.	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt.
30.2	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező, homokfogó, olajfogó).
31.2	Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása.
34.	Károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül.

D) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A KE4 kezelési egység vonatkozásában nincsenek kötelezően betartandó előírások.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

A KE4 kezelési egység vonatkozásában önkéntesen vállalható előírás-javaslatok nem kerültek meghatározásra.

E) Élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A KE4 kezelési egység vonatkozásában nincsenek élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok.

F) Kezelési javaslatok indoklása:

A KE4 kezelési egység vonatkozásában nem kerültek meghatározásra kötelezően betartandó előírások, önkéntesen vállalható előírás javaslatok, illetve élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok.

3.2.1.2.5. KE5 kezelési egység

A) Kezelési egység meghatározása:

Őshonos fafajú puhafás és keményfás erdők, fasorok, facsoportok, fás kubikok tartoznak ide, valamint a zárványként beékelődő kisebb gyepes foltok, tájidegen erdős foltok. Az érintett területek kiterjedése: 1842 ha.

B) Kezelési egység megfeleltetése/A kezelési egységbe tartozó élőhelytípusok:

a) Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

- Ac - álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete
- B1a - nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
- B2 - harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet
- B3 - vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak
- B5 - nem zsombékoló magassárrétek
- D34 - mocsárrétek
- D6 - ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet
- I1 - nedves felszínek természetes pionír növényzete
- J4 - fűz-nyár ártéri erdők
- OA - jellegtelen fátlan vizes élőhely
- OB - jellegtelen üde gyeppek
- OC - jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek
- OD - lágyszárú özönfajok állományai
- OF - magaskórós ruderalis gyomnövényzet
- P2c - idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok
- P3 - újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősítés
- RA - őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RB - őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
- RC - őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
- S2 - nemesnyárasok
- S6 - nem őshonos fafajok spontán állományai
- S7 - nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

b) Az alábbi Natura 2000 élőhelyek tartoznak ide:

- 3150 - Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
- 3270 - Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri* és részben *Bidention* növényzettel
- 6430 - Üde, tápanyaggazdag magaskórósok
- 6440 – *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei

91E0 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

C) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

a) Vadgazdálkodás:

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

b) Vízgazdálkodás:

A tervezési terület a 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a Dögös-Kákafoki-főcsatornát és a Kurcát (önálló tervezési terület, területkód: HUKM20031), valamint a Hármas-Köröst.

A 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: 1.1, 1.2, 2, 2.1, 2.4, 4a.2, 5.1.2, 6.2, 6.3a, 6.3b, 6.4, 6.5, 6.6, 6.9a, 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.13, 7.1, 14.1, 14.2, 17.1, 21.4, 23.1, 23.2, 23.4, 27.1, 27.2, 29.2, 30, 30.2, 31.2, 34.

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (kapacitás növelés, technológia fejlesztés, rekonstrukció), a felszíni befogadóra vonatkozó határértékek betartásával.
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése.
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken.
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió).
4a.2	Üledék szennyezettségének csökkentése, megszüntetése, vízfolyásokban és állóvizekben.
5.1.2	A duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával.
6.2	A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása.
6.3a	Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása.
6.3b	A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével.
6.4	Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja.

6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében.
6.6	Mederben található, funkcióját veszített létesítmények bontása, a környezet jó ökológiai állapotának illetve potenciáljának fokozatos elérése.
6.9a	Mederszint emelés fenékgátakkal és fenékbordákkal, a közöttük lévő meder eliszapoltatásával.
6.12.1	Mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely.
6.12.2	Kompenzációs hullámtéri erdősítés áramlási holtterben.
6.12.3	Mederben lévő létesítmények átépítése, karbantartása, beleértve a természetközeli megoldások, anyagok alkalmazását.
6.13	Hajózás adaptációja a folyó vagy állóvíz adottságaihoz.
7.1	A belvízelvezető rendszer módosítása.
7.2	Az öntözőrendszer módosítása.
14.1	Kutatás, fejlesztés, innováció.
14.2	Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése.
16.	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése.
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával.
21.4	Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése.
23.1	Belterületi vízvisszatartási lehetőségek megteremtése, épületekről (zöld tető, ciszterna), ingatlanokról és közterületekről (záportározó medencék, tavak).
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.
23.4	Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbolszerűen kiszélesített szakaszokon.
27.1.	Energiatermelésre használt, elsőbbségi anyagot nem tartalmazó termálvizek kezelésének továbbfejlesztése.
27.2	Fürdésre és gyógyásatra használt termálvizek kezelése.
29.2	Állattartó telepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján.
30.	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt.
30.2	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező, homokfogó, olajfogó).
31.2	Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása.
34.	Károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül.

D) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Erdők esetében a kötelezően betartandó előírások az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV.27.) VM rendeletben szerepelnek.

Kötelezően betartandó előírások találhatók a természet védelméről szóló 1996. évi LXIII. törvényben, az erdőről, az erdő védelméről és erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben, valamint a 63572/53/2007. számon a Körös-Maros közti erdőtervezési körzet vonatkozásában jóváhagyott körzeti erdőtervben.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok teljes eltávolítása kortól és mérettől függetlenül.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.

E) Élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A KE5 kezelési egység vonatkozásában nincsenek élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok.

F) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységben található őshonos fafajok alkotta erdők szerkezete, fajösszetétele csak részben mondható természetszerűnek. Az erdők állapotának fenntartása és javítása természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő erdőgazdálkodással és az inváziós fajok erőteljes visszaszorításával lehetséges. A fenti előírások ezt a célt szolgálják.

3.2.1.2.6. KE6 kezelési egység

A) Kezelési egység meghatározása:

Nem őshonos fafajú erdők, fasorok, facsoportok, fás kubikok tartoznak ide, illetve a zárványként beékelődő kisebb gyepes foltok, őshonos erdős foltok. Az érintett területek kiterjedése: 1029 ha.

B) Kezelési egység megfeleltetése/A kezelési egységbe tartozó élőhelytípusok:

a) Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

- D6 - ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet
- J4 - fűz-nyár ártéri erdők
- OA - jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
- OB - jellegtelen üde gyepek
- OC - jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- OD - lágyszárú özönfajok állományai
- P2c - idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok
- P3 - újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősisítés
- P8 - vágásterületek
- RA - őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RB - őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
- RC - őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
- S1 - ültetett akácok
- S3 - egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
- S6 - nem őshonos fafajok spontán állományai
- S7 - nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

b) Az alábbi Natura 2000 élőhelyek tartoznak ide:

- 6430 - Üde, tápanyaggazdag magaskórósok
- 91E0 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

C) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

a) Vadgazdálkodás:

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

b) Vízgazdálkodás:

A tervezési terület a 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a Dögös-Kákafoki-főcsatornát és a Kurcát (önálló tervezési terület, területkód: HUKM20031), valamint a Hármas-Köröst.

A 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: 1.1, 1.2, 2, 2.1, 2.4, 4a.2, 5.1.2, 6.2, 6.3a, 6.3b, 6.4, 6.5, 6.6, 6.9a, 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.13, 7.1, 14.1, 14.2, 17.1, 21.4, 23.1, 23.2, 23.4, 27.1, 27.2, 29.2, 30, 30.2, 31.2, 34.

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (kapacitás növelés, technológia fejlesztés, rekonstrukció), a felszíni befogadóra

	vonatkozó határértékek betartásával.
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése.
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken.
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió).
4a.2	Üledék szennyezettségének csökkentése, megszüntetése, vízfolyásokban és állóvizekben.
5.1.2	A duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával.
6.2	A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása.
6.3a	Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása.
6.3b	A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével.
6.4	Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja.
6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében.
6.6	Mederben található, funkcióját veszített létesítmények bontása, a környezet jó ökológiai állapotának illetve potenciáljának fokozatos elérése.
6.9a	Mederszint emelés fenékgáttakkal és fenékbordákkal, a közöttük lévő meder eliszapoltatásával.
6.12.1	Mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely.
6.12.2	Kompenzációs hullámtéri erdősítés áramlási holtterben.
6.12.3	Mederben lévő létesítmények átépítése, karbantartása, beleértve a természetközeli megoldások, anyagok alkalmazását.
6.13	Hajózás adaptációja a folyó vagy állóvíz adottságaihoz.
7.1	A belvízelvezető rendszer módosítása.
7.2	Az öntözőrendszer módosítása.
14.1	Kutatás, fejlesztés, innováció.
14.2	Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése.
16.	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése.
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával.
21.4	Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése.

23.1	Belterületi vízvisszatartási lehetőségek megteremtése, épületekről (zöld tető, ciszterna), ingatlanokról és közterületekről (záportározó medencék, tavak).
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.
23.4	Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbölszerűen kiszélesített szakaszokon.
27.1.	Energiatermelésre használt, elsőbbségi anyagot nem tartalmazó termálvizek kezelésének továbbfejlesztése.
27.2	Fürdésre és gyógyászatra használt termálvizek kezelése.
29.2	Állattartó telepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján.
30.	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt.
30.2	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező, homokfogó, olajfogó).
31.2	Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása.
34.	Károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül.

D) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Erdők esetében a kötelezően betartandó előírások az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV.27.) VM rendeletben szerepelnek.

Kötelezően betartandó előírások találhatóak a természet védelméről szóló 1996. évi LXIII. törvényben, az erdőről, az erdő védelméről és erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben, valamint a 63572/53/2007. számon a Körös-Maros közti erdőtervezési körzet vonatkozásában jóváhagyott körzeti erdőtervben.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.

E) Élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A KE6 kezelési egység vonatkozásában nincsenek élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok.

F) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó erdők idegenhonos fajokból állnak. Az erdők átalakítása tájra jellemző erdőtípusokká, a természetszerű erdőfoltok kiterjedésének növelése a természetes élőhely- és fajdiverzitást jelentősen növelheti. A fenti javaslatok e célt szolgálják.

3.2.1.2.7. KE7 kezelési egység

A) Kezelési egység meghatározása:

A jelenleg szántóként használt területek tartoznak ide, melyeknél cél az erdősítés/fásítás őshonos fajokkal vagy a gyepképzés alakítás. Az érintett területek kiterjedése: 312 ha.

B) Kezelési egység megfeleltetése/A kezelési egységbe tartozó élőhelytípusok:

a) Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

D6 - ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet

OA - jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

OC - jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

OF - magaskórós ruderalis gyomnövényzet

P2c - idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok

RA - őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

S7 - nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

T1 - egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

T10 - fiatal parlag és ugar

T12 - évelő energianövények ültetvényei

T2 - évelő, intenzív szántóföldi kultúrák

T6 - extenzív szántók

b) Natura 2000 élőhelytípusok nem tartoznak a kezelési egységbe.

C) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

a) Vadgazdálkodás:

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

b) Vízgazdálkodás:

A tervezési terület a 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a Dögös-Kákafoki-főcsatornát és a Kurcát (önálló tervezési terület, területkód: HUKM20031), valamint a Hármas-Köröst.

A 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: 1.1, 1.2, 2, 2.1, 2.4, 4a.2, 5.1.2, 6.2, 6.3a, 6.3b, 6.4, 6.5, 6.6, 6.9a, 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.13, 7.1, 14.1, 14.2, 17.1, 21.4, 23.1, 23.2, 23.4, 27.1, 27.2, 29.2, 30, 30.2, 31.2, 34.

VGT szerinti azonosító	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	A Szennyvíz Program megvalósítása. Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése (kapacitás növelés, technológia fejlesztés, rekonstrukció), a felszíni befogadóra vonatkozó határértékek betartásával.
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, de a Szennyvíz Programban jelenleg nem szereplő agglomerációkra.
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése.
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken.
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió).
4a.2	Üledék szennyezettségének csökkentése, megszüntetése, vízfolyásokban és állóvizekben.
5.1.2	A duzzasztás és a vízszintszabályozás hatásának csökkentése duzzasztók, zsilipek üzemeltetésének módosításával.
6.2	A hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása.
6.3a	Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap egyszeri eltávolítása.
6.3b	A mederforma és a meder vonalvezetésének a természetest megközelítő átalakítása, az elismert emberi igények egyidejű kielégítésével.
6.4	Vízfolyások és állóvizek parti zónájában a víztípustól függő zonáció rehabilitációja.
6.5	Vízfolyások és állóvizek jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében.
6.6	Mederben található, funkcióját veszített létesítmények bontása, a környezet jó ökológiai állapotának illetve potenciáljának fokozatos elérése.
6.9a	Mederszint emelés fenékgátakkal és fenékbordákkal, a közöttük lévő meder eliszapoltatásával.
6.12.1	Mentett oldali vízpótlás: holtág, mellékág, ártéri vizes élőhely.
6.12.2	Kompenzációs hullámtéri erdősítés áramlási holtterben.
6.12.3	Mederben lévő létesítmények átépítése, karbantartása, beleértve a természetközeli megoldások, anyagok alkalmazását.
6.13	Hajózás adaptációja a folyó vagy állóvíz adottságaihoz.
7.1	A belvízelvezető rendszer módosítása.
7.2	Az öntözőrendszer módosítása.
14.1	Kutatás, fejlesztés, innováció.
14.2	Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és

	működtetése.
16.	Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése.
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával.
21.4	Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése.
23.1	Belterületi vízvisszatartási lehetőségek megteremtése, épületekről (zöld tető, ciszterna), ingatlanokról és közterületekről (záportározó medencék, tavak).
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.
23.4	Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás öbolszerűen kiszélesített szakaszokon.
27.1.	Energiatermelésre használt, elsőbbségi anyagot nem tartalmazó termálvizek kezelésének továbbfejlesztése.
27.2	Fürdésre és gyógyászatra használt termálvizek kezelése.
29.2	Állattartó telepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján.
30.	Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt.
30.2	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező, homokfogó, olajfogó).
31.2	Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása.
34.	Károsodott vízi, és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, egyéb intézkedéseken felül.

D) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A KE7 kezelési egység vonatkozásában nincsenek kötelezően betartandó előírások.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.

SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ17	Természetközeli állapotú erdőtervi jellel ellátott láperdő és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ42	Szemes kukorica, napraforgó, kertészeti kultúra, rizs, dohány, szudánifű termesztése nem megengedett.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.

E) Élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kód	Önkéntes előírás-javaslat megnevezése
SZ53	Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással.
SZ55	Szántó füves élőhellyé alakítása lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.
SZ56	Mezőgazdasági földterület első erdősítése őshonos fajokkal.
SZ74	Őshonos fajokból álló fasorok, facsoportok, szoliter fák, cserjefoltok telepítése.

Szántóterületek esetében az erdősítés és a gyepterületekké történő átalakulás a kívánatos cél. Ez többféle módon valósítható meg. A spontán felhagyás a legoptimálisabb módszer, amikor hagyni kell, hogy az egykori szántó a környező gyepterületek magkészsletéből gyepesedjen be. Magvetést nem alkalmaznak, csak a gyommentesítésről kell gondoskodni gyakori kaszálással, száruzással. Másik módszer a lucerna telepítése, majd spontán gyepesedés elősegítése.

A szántóterületeken az élőhely-rekonstrukció megvalósítható őshonos fajokból álló erdő telepítésével, vagy úgy, hogy a parcellák szélén, vagy egy-egy foltban a parcellák belső részein őshonos fa- és cserjefajokból álló sorokat, csoportokat alakítanak ki, a parcella többi része pedig gyep lesz.

F) Kezelési javaslatok indoklása:

A szántó területeken természetkímélő gazdálkodási technológiák bevezetése a kívánatos. A szántóterületekkel szomszédos természeteszerű gyep, vizes élőhelyek, természeteszerű erdők védelme érdekében fontos a vegyszerterhelés csökkentése. Hosszútávon a szántóterületek gyepesítése, vagy erdősítése javasolt.

Víztakarékos növénytermesztési módok bevezetésével kisebb a felszíni vízhasználat, a talajvízszint nem csökken le olyan nagy mértékben, így a természetközeli állapotú területek vízellátottsága jobb lesz.

3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhely-rekonstrukciós beavatkozások célja a területre jellemző természetközeli állapotok helyreállítása, az élőhelyek természetközeli állapotának megőrzése, a természetesség növelése, a területen előforduló őshonos fajok populációinak fenntartása, illetve növelése.

A KE2 és KE7 kezelési egységeknél szerepelnek önkéntes előírás-javaslatok az élőhely-rekonstrukcióra és élőhelyfejlesztésre vonatkozóan.

A pályázati forrásokból megvalósítandó élőhely-rekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a 3.3.2. fejezet ismerteti.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Az élőhelyek megfelelő kezelésével általában biztosítható a tervezési területen élő közösségi jelentőségű, illetve védett, fokozottan védett, vagy regionális szempontból kiemelten fontos fajok fennmaradása.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

Szükséges a teljes tervezési területre vonatkozó ÁNÉR alapú élőhelytérképezés tíz évenkénti ismétlése.

Az élőhely-rekonstrukciók és a területkezelések hatásainak nyomon követése érdekében cönológiai felmérések végzése és 3-5 évenkénti ismétlése szükséges.

A jelölő fajok, illetve a területen élő, jelenleg nem jelölő fajok esetében további kutatások végzése szükséges, elsődlegesen a populációméret és az előfordulási helyek pontosítása érdekében. A következő fajok érintettek: vöröshasú unka (*Bombina bombina*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*).

Monitoring jellegű felmérések végzése indokolt legalább 6 évente a jelölő fajok vonatkozásában az NBmR és Natura 2000 monitoring protokollok módszertani javaslatainak figyelembevételével.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Az Unió csatlakozást követően hazánk támogatási rendszere a többi tagállaméhoz harmonizáltan alakult ki. Ez vonatkozik a Natura 2000 területekre is.

A tervezési területen igényelhető területalapú támogatások az alábbiak:

1. SAPS – egyszerűsített területalapú támogatás (Single Area Payment Scheme)

Az EMGA Garancia részlegéből minden hasznosított mezőgazdasági terület jogosult az egységes területalapú támogatásra. A hasznosított mezőgazdasági terület hazánkban a művelt szántó, gyeperület és kertészeti hasznosítású területekre vonatkozik, melyek a MePAR rendszerben támogatható területekként vannak nyilvántartva. Az egységes területalapú támogatás feltétele a terület művelésben tartása, valamint 2009-től a Kölcsönös Megfeleltetés (KM) rendszerének, kiemelten a "Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot" (HMKÁ) előírásainak betartása.

A 2014-2020 közötti EU költségvetési ciklusban az egyszerűsített területalapú támogatás megbontásával megjelent a Zöldítés, azaz az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatok követelménye. A Zöldítés három fő feltételből tevődik össze: a terménydiverzifikációból, az állandó gyeperületek megőrzéséből, valamint a minimum 5% ökológiai célterület kialakításából, fenntartásából. Emellett fontos megemlíteni, hogy a szántó és gyeperületek gyommentesítése, a fás szárú növényzettől mentesítése és a gyeperületek évi egyszeri tisztító kaszálásának követelménye is alapfeltétel lett.

A tervezési területen mind a gyepterületek, mind a szántóterületek esetében általános ennek a támogatásnak az igénybevétele.

2. Natura 2000 területek támogatása

Magyarország 2014-2020 közötti időszakra összeállított Vidékfejlesztési Programja alapján a vidékfejlesztési forrásból kompenzációs kifizetés adható a kijelölt Natura 2000 területen gazdálkodók számára. Tekintettel arra, hogy a 269/2007. Korm. rendelet alapján jelenleg gyepterületekre vannak hatályban földhasználati korlátozások, a Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatásban részesülnek, melynek mértéke a 2016. gazdálkodási évtől 69 euro/ha.

A Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatás igénybeviteléről a tervezési területen számszerű adattal nem rendelkezünk, a tapasztalatok alapján az igénylés nem teljes körű, de magas arányú.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet alapján a Natura 2000 erdőterületek kompenzációs támogatásban részesülnek, melynek mértéke korcsoporttól és faállománytípus-csoporttól függően 40-230 euro/ha.

A Natura 2000 erdőterületek kompenzációs támogatás igénybeviteléről a tervezési területen számszerű adattal nem rendelkezünk.

3. AKG – Agár-környezetgazdálkodási támogatások

Magyarország 2014-2020 közötti időszakra összeállított Vidékfejlesztési Programja alapján tett Pályázati Felhívás szerint önkéntes vállalás esetén agrár-környezetgazdálkodási támogatás adható a tervezési területen gazdálkodók számára az alábbi, a természetmegőrzési terület célkitűzései szempontjából releváns előírást tartalmazó tematikus előírás-csoportok keretében. Kiemelendő, hogy az ország bármely területén pályázható szántó, gyeper, ültetvény és nádas horizontális tematikus előírás-csoportok kötelező előírásai mellett választható előírásokból is vállalhat a gazdálkodó, mely mindegyik földhasználati kategóriában növeli a területhasználat extenzivitását.

4. Élőhely-fejlesztési célú nem termelő beruházások támogatása

Magyarország 2014-2020 közötti időszakra összeállított Vidékfejlesztési Programja alapján várható az Élőhely-fejlesztési célú nem termelő beruházások támogatása pályázati felhívás megjelenése, mely négy beruházás típuson, a gyeper-, zöldugár-, sövény- és méhlegelő telepítésen keresztül javíthatja a Natura 2000 területek élőhely diverzitását.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A 2014-2020 időszakra szóló Vidékfejlesztési Program kialakításra és elfogadásra került, a különböző célok mentén összeállított műveletekre a pályázati felhívások megjelenése folyamatban van. A későbbi támogatási rendszerekre vonatkozó javaslatok az új támogatási formák megvalósítása és monitoringozása után kerülnének kialakításra.

1. a Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatásának megtartása;
2. a gyepgazdálkodási célprogramok továbbfejlesztése a 3.1. fejezetben lehatárolt kezelési egységek és a gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntesen vállalható kezelési előírás-javaslatok figyelembe vételével, beépítésével;
3. a természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram igénylésének jelentős növekedése érdekében a célprogram vonzóbbá tétele;
4. a Víz Keretirányelvhez kapcsolódó kompenzációs kifizetések bevezetése (belvíz érzékeny területek, part menti puffersávok támogatása stb.);
5. a legeltetési állattartást ösztönző, segítő támogatások hatékonyságának növelése.

A támogatások javasolt szintjei az alábbiak:

1. kötelező szint: ezek azok a javasolt előírások, amelyek betartása indokolt a terület jelenlegi állapotának megőrzése érdekében. A fő területhasználati irányok meghatározása mellett olyan előírások meghatározása célszerű, melyek betartása alapvetően meghatározza a fajok, valamint az élőhelyek fennmaradását (pl.: gyep művelési ág fenntartására való kötelezés, a területről történő vízelvezetés tiltása stb.). A 1698/2005 EC rendelet 38.§-a alapján kompenzációs kifizetésre jogosultak a Natura 2000 területen gazdálkodók a földhasználati korlátozásból eredő jövedelem kiesés, valamint többletköltség mértékéig;
2. önkéntes szint: A második előírás szint már a területek természeti értékeinek a növelésére irányul, olyan gazdálkodási formák ösztönzése mellett, melyek a fajok populációjának növekedését, valamint az élőhelyek állapotának javulását célozzák meg. Ebbe a kategóriába az agrár-környezetgazdálkodási logika mentén, önkéntes vállalat alapján, de a területi sajátosságok figyelembe vételével történik az előírások meghatározása a 3.1. fejezetben lehatárolt kezelési egységek és kezelési előírás-javaslatok figyelembe vételével;
3. komplex élőhely rehabilitációs/élőhely fejlesztési előírások: a harmadik típusú előírások az önkéntes szinten belül megjelenő speciális előírások, melyek a területek vonatkozásában a legjelentősebb változást jelentik. Olyan terület-, tájhasználat-váltási, illetve élőhely rekonstrukciós, rehabilitációs prioritások, irányok tartoznak ide, melyek eredményeként a terület arculata jelentősen megváltozik, természeti értékessége nagymértékben nő.

3.3.2. Pályázati források

Az élőhely-rekonstrukciós beavatkozások célja a területre jellemző természetközeli állapotok helyreállítása, az élőhelyek természetközeli állapotának megőrzése, a természetesség növelése, a területen előforduló fajok populációinak fenntartása, illetve növelése.

KEHOP forrásból az alábbi intézkedéseket tervezi megvalósítani a nemzeti park igazgatóság a saját vagyonkezelésű területein:

- a) facsoportok telepítése: a Hármas-Körös hullámterében a helyenként még megtalálható fás legelőkhöz hasonló élőhelyek kialakítása. Kisebb facsoportok (10-20 m²) létrehozása, melyből hosszú távon 1-2 idősebb fa marad meg. Ezek mikroklimatikus pozitív hatásuk mellett számos őshonos, esetleg védett élőlénynek adnak életfeltételt, növelve ezzel a területek biodiverzitását.

- b) inváziós fajok irtása: a hullámtéri területeken az előfordulási helyek egészére kiterjedő beavatkozás, mely a magforrás megszüntetésével megakadályozza az inváziós növények további terjedését. A beavatkozás során érintett fajok: gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), zöld juhar (*Acer negundo*).

3.3.3. Egyéb

A kezelési feladatok, a fenntartási terv céljainak megvalósulását elősegítő munkák (pl. inváziós fásszárú növények visszaszorítása) közfoglalkoztatottak bevonásával valósulnak meg.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

A fenntartási terv egyeztetését az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet 4.§ 4. pontja alapján szükséges elvégezni. Az egyeztetés a 3.4.1. fejezetben felsorolt három különböző kommunikációs eszköz segítségével zajlik. A fenntartási terv tervezetének megismertetése az érintettekkel 2016. júniusában történik.

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

1. Önkormányzati közzététel: a fenntartási terv elérhetősége, a mind szélesebb körű ismertség, nyilvánosság és véleménynyilvánítás biztosítása.
Az önkormányzati közzététel a 3.4.2. pontban feltüntetett, a természetmegőrzési terület által érintett önkormányzatok részére megküldött fenntartási terv tervezet véleményezhetőségét szolgáló 15 napos önkormányzati kifüggesztés keretében történik.
2. Az érintettek levélben történő megkeresése, tájékoztatása a kormányrendelet szerint.
A 3.4.2. pontban megnevezett szervezetek részére megküldésre kerül a Natura 2000 fenntartási terv tervezet, melynek véleményezésére 21 napon keresztül van lehetőség. A Hármaskörös esetében 13 db levél kerül kiküldésre.
3. Honlap: a fenntartási terv elérhetőségének biztosítása az együttműködő fél honlapján, a mind szélesebb körű ismertség, nyilvánosság és véleménynyilvánítás biztosítása érdekében.
Az elkészült fenntartási terv 2016. júliusától lesz elérhető a következő honlapon:
www.csemete.com

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A kommunikáció érintett csoportjai az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet 4.§ 4. pontja értelmében - a szóban forgó természetmegőrzési terület vonatkozásában konkretizálva – az alábbiak.

a) gazdálkodók

HUKM20017: elsősorban a gyepterületeket kezelő földhasználók, különös tekintettel a legeltetéses állattartást végzőkre és az állami erdőgazdálkodóra.

b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői;
HUKM20017: megegyezik az *a)* pontban megjelölt célcsoporttal.

c) Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok;

HUKM20017 – államigazgatási szervek:

1. Békés Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
2. Csongrád Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
3. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
4. Körös vidéki Vízügyi Igazgatóság
5. Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság
6. Közép-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság
7. Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
8. Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
9. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
10. Békés Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
11. Csongrád Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
12. Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
13. Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság

HUKM20017 – települési önkormányzatok: 13 db (Békésszentandrás, Csárdaszállás, Gyomaendrőd, Köröstarcsa, Kunszentmárton, Mesterszállás, Mezőtúr, Nagytőke, Öcsöd, Szarvas, Szelevény, Szentés, Tiszaföldvár)

d) egyéb területhasználók;

HUKM20017: ilyen célcsoport nem került azonosításra.

e) agrár szaktanácsadók; *g)* falugazdászok;

HUKM20017: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Békés Megyei Igazgatóság, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Csongrád Megyei Igazgatóság

f) agrár szakmai és érdekképviselői szervezet;

HUKM20017: *e)* és *g)* pont alatt azonosított szervezeteken felül egyéb célcsoport nem került azonosításra.

g) egyéb indokolt célcsoport;

HUKM20017: ilyen célcsoport nem került azonosításra.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A Natura 2000 fenntartási terv tervezetének egyeztetése a következő területi és helyi szervek, szervezetek bevonásával történik.

a) gazdálkodók

A tervezési területet kezelő földhasználókkal a nemzeti park igazgatóság folyamatos kapcsolatban áll. Véleményük, javaslataik a fenntartási terv elkészítése során beépítésre kerültek, azokat a tervezési terület kezelési egységeinek lehatárolása és az azokra vonatkozó önkéntes előírások meghatározása során figyelembe vettük. A gazdálkodók számára nehezen kivitelezhető, a gazdálkodást jelentősen akadályozó, és természetvédelmi szempontból sem elengedhetetlen előírásokat nem építettük be a terv kezelési javaslatai közé.

b) agrár szaktanácsadók; g) falugazdászok;

A fenntartási terv tervezetének megismertetése az érintettekkel önkormányzati közzététel keretében történik, mely során lehetőségük van a fenntartási terv tervezettel kapcsolatos észrevételeik megküldésére.

c) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői;
Megegyezik az *a)* pontban ismertetettekkel.

d) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok;

A fenntartási terv tervezetének megismertetése az érintettekkel levélben történő tájékoztatás és önkormányzati közzététel keretében történik, mely során lehetőségük van a fenntartási terv tervezettel kapcsolatos észrevételeik megküldésére.

Az egyeztetés a 3.4.2. pontban felsorolt szervezeteket érinti.

e) egyéb területhasználók;

Ilyen célcsoport nem került azonosításra.

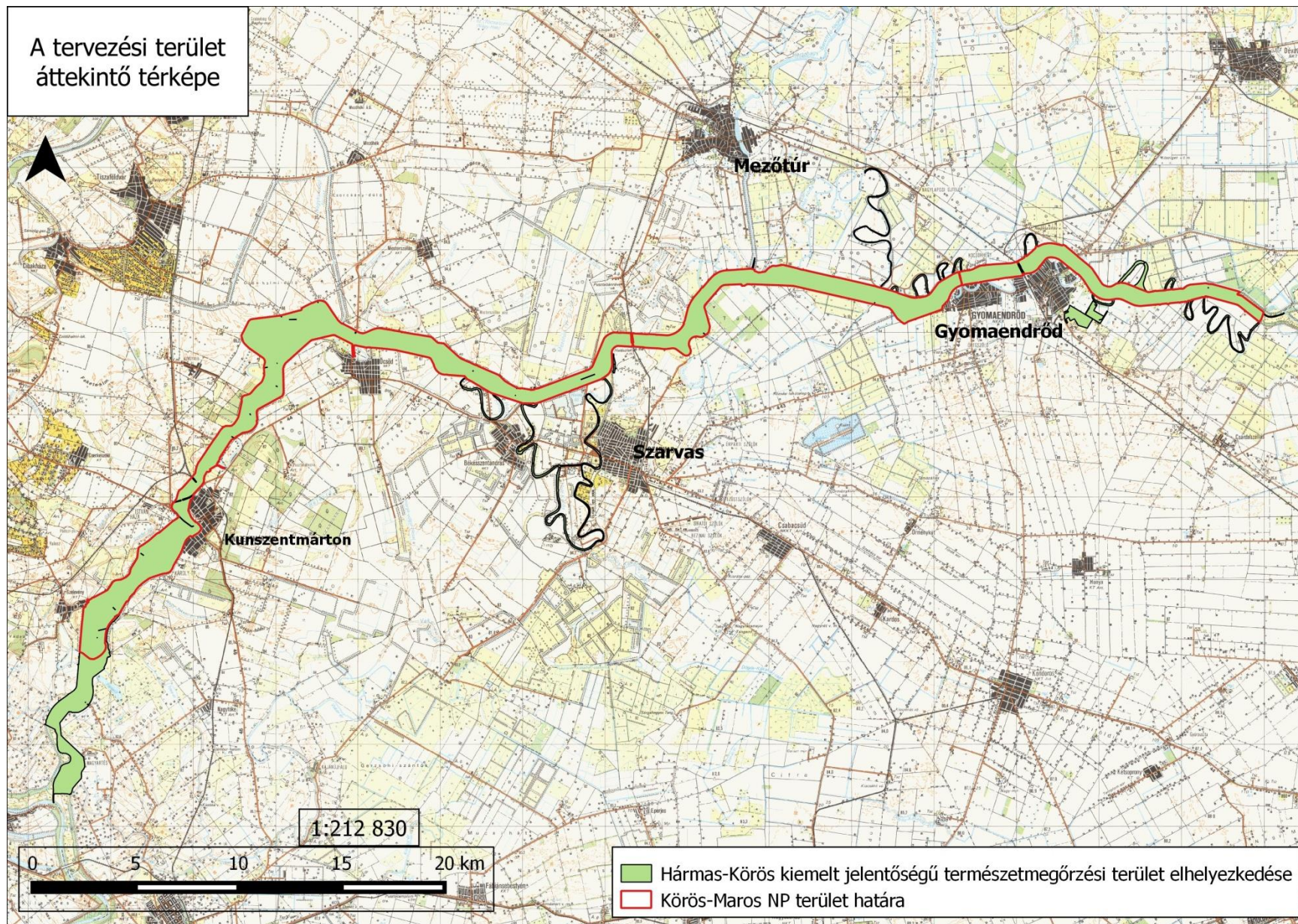
f) agrár szakmai és érdekképviselői szervezet;

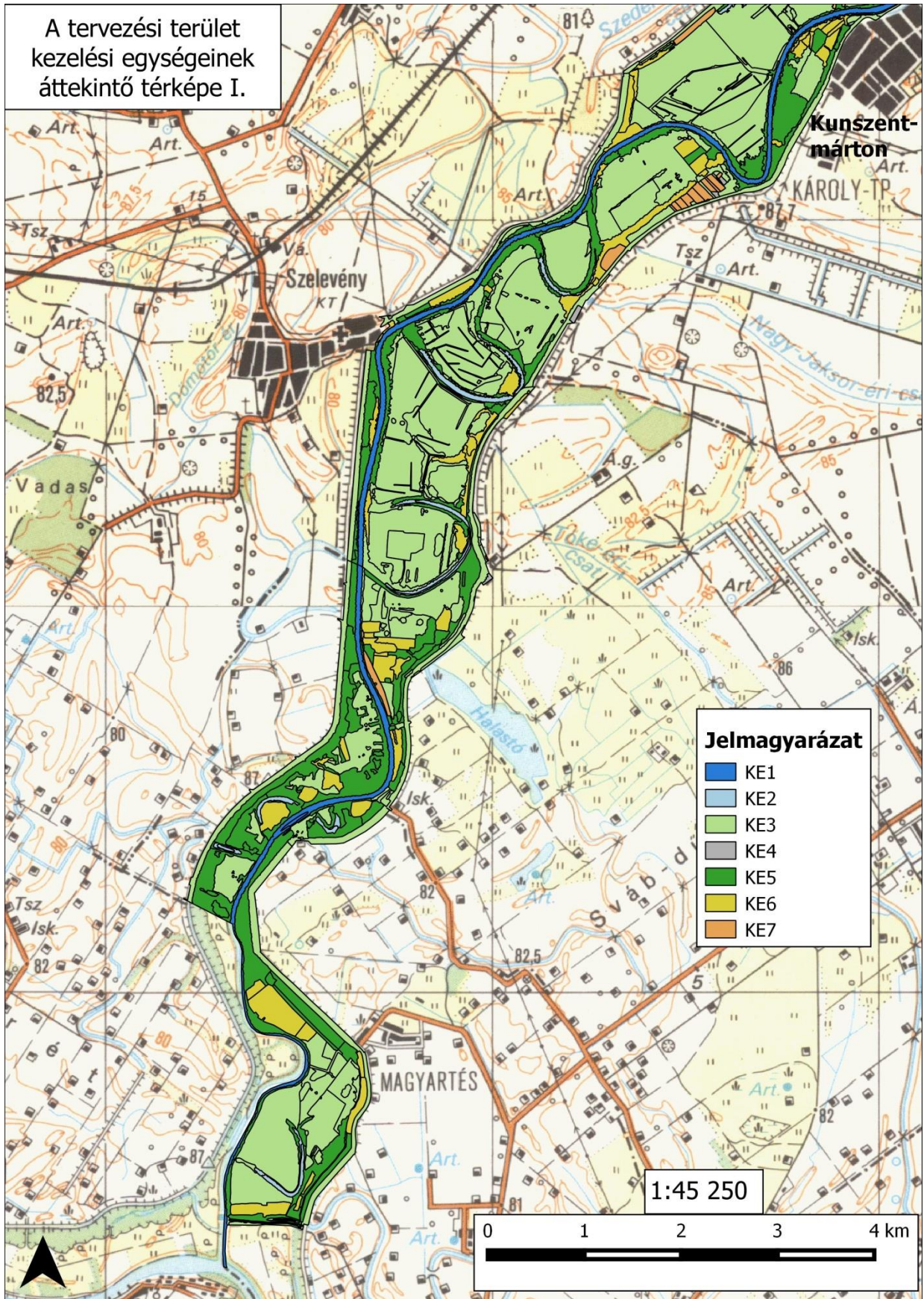
A *b)* és *g)* pont alatt azonosított szervezeteken felül egyéb célcsoport nem került azonosításra, ezért az ott ismertetettek a mérvadók.

g) egyéb indokolt célcsoport;

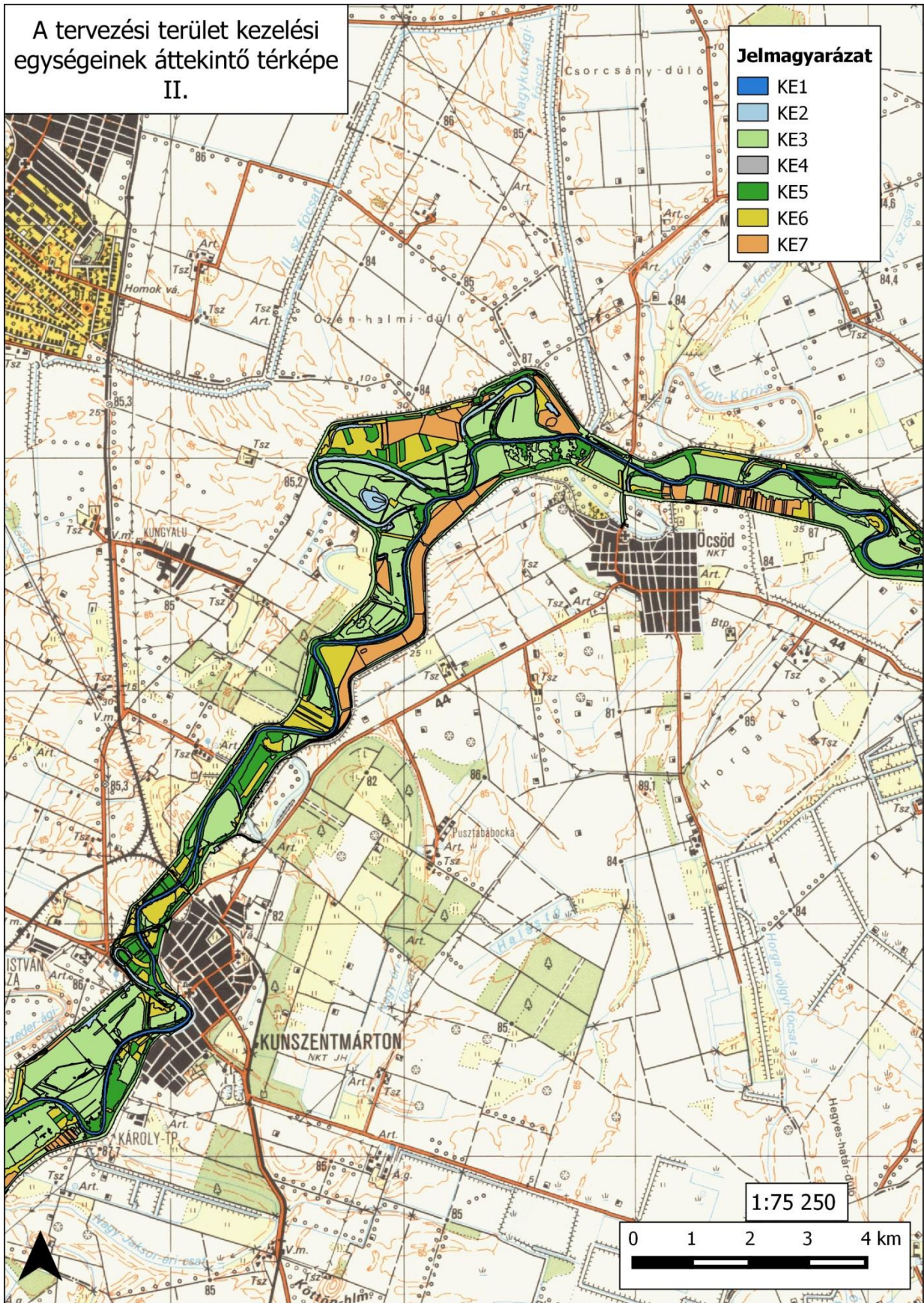
HUKM20017: ilyen célcsoport nem került azonosításra.

II. Térképek

A tervezési terület kezelési
egységeinek áttekintő térképe
II.

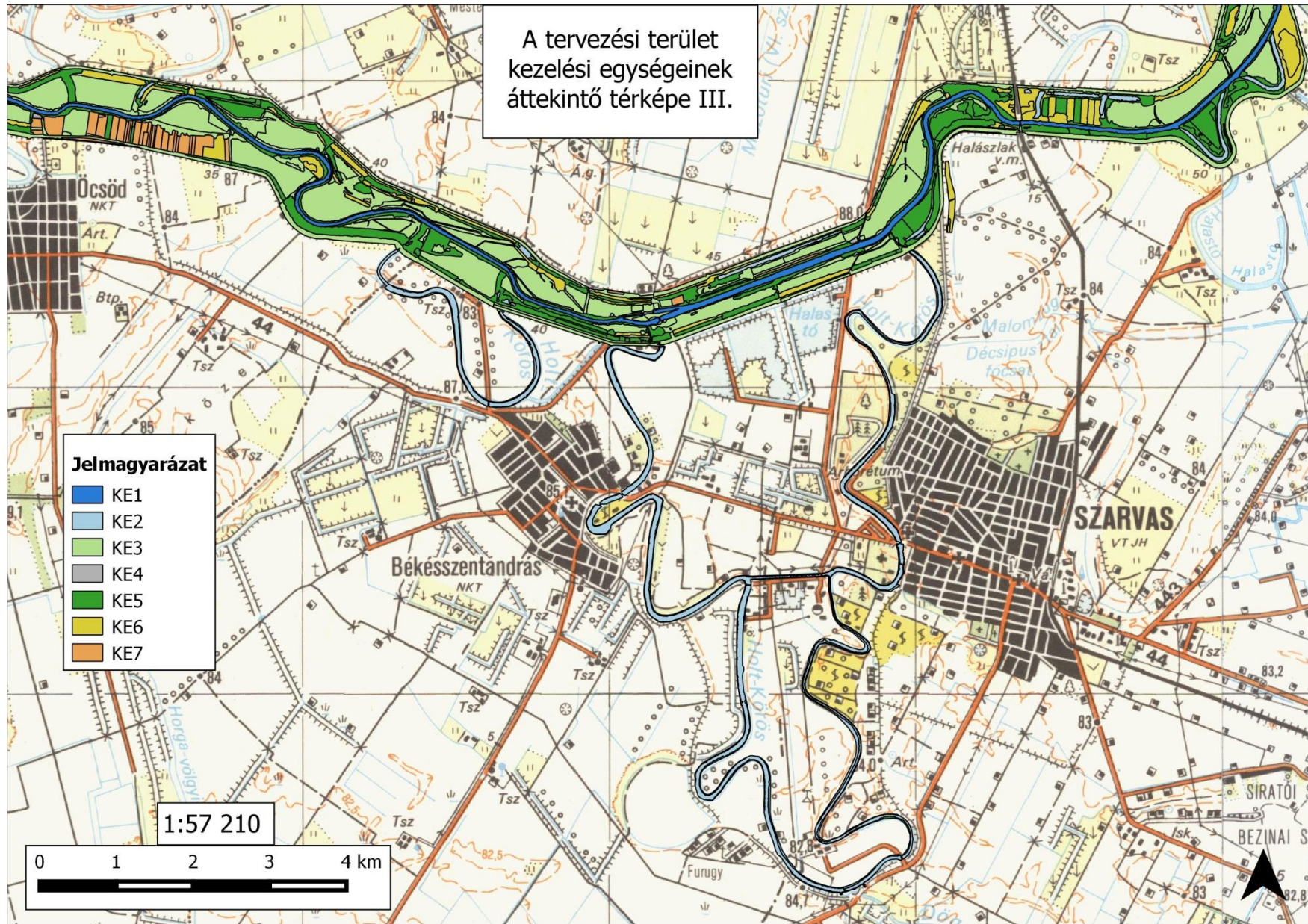
A tervezési terület
kezelési egységeinek
áttekintő térképe III.

Jelmagyarázat

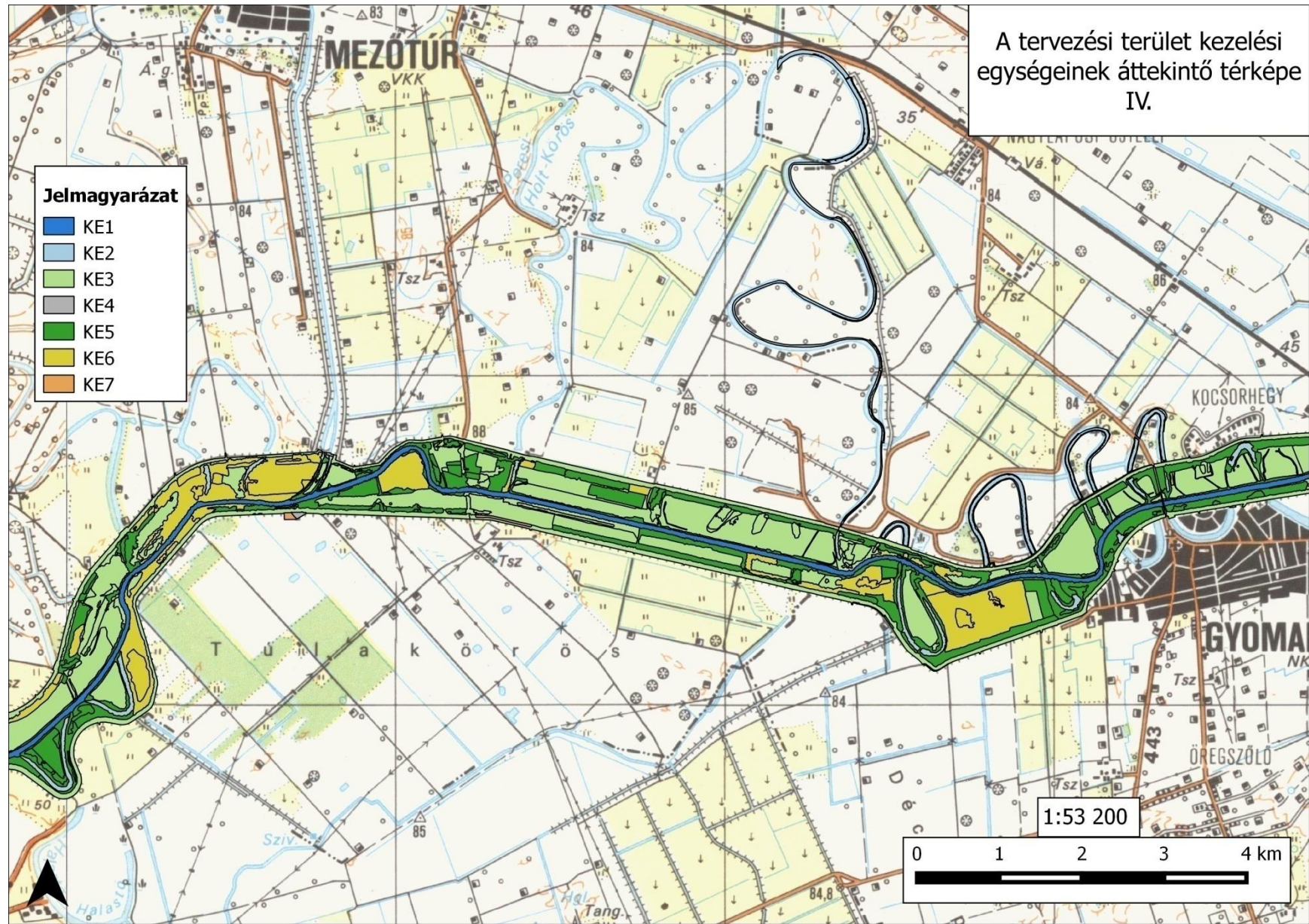
- KE1
- KE2
- KE3
- KE4
- KE5
- KE6
- KE7

1:57 210

0 1 2 3 4 km

A tervezési terület kezelési
egységeinek áttekintő térképe
IV.

A tervezési terület kezelési
egységeinek áttekintő
térképe V.

